

صدخانواده حکومتگر ایران

خاندان ابراهیمی

حاج زین العابدین ابراهیمی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پرتال جامع علوم انسانی

۵

سرکار آقا (شیخ ششم)

ابوالقاسم ابراهیمی فرزند حاج زین العابدین ابراهیمی (آقای ثالث) است که بعد از پدر جانشین پیشوای شیخیان می شود و به شیخ ششم معروف و در کرمان به (سرکار آقا) مشهور بی گردناوی مردمی کارдан و کارآمد در امور شیخی گری است و چون زمان وازار کارورساندهای روز را می شناخته با شیوه نوینی به اداره امور مریدان خود می پردازد. از فرصتهای مناسب و شانس او این می بود در ۱۳۲۶ یکی از ثروتمندان معروف تهران و پیروان پر باورش درمی گذرد . دو میلیون متر از بهترین زمینهای تهران را که در اطراف جاده مهرآباد می بود بانضمایم یک باغ بزرگ از طرف وراست به شیخ ششم میرسد که بیوی امروز این املاک میلیاردها ارزش دارد^(۱) شیخ ششم در ۱۳۴۸ دیده از جهان فرو می بندد برای آشنایی به طرز تفکر بهتر است جوابی را که وی در دفاع از شیخیگری به تقی زاده داده است در اینجا بیاوریم .

در آغاز لازم است نظر بھتّقی زاده را در این مورد بنویسم و سپس به پاسخ شیخ بپردازم
تقی زاده بعنوان ایراد به اندیشه و پندارهای شیخیان می‌نویسد :

(از آن جمله برای مثال اسامی که ملائکه درج می‌کند کافی است مانند ملکی که اسم اودارای حروف را و نون را و ده غین متوالی و در آخر ظیل است و ملائکه دیگر مانند
ظللطائیل و حصد غائیل و هکتائیل و هکخائیل و هکذاکه از ترکیب حروف جعل و موهومات
جفری ساخته است و خلف معروف او در کتاب بزرگ دیگری که بعنوان شرح برقصیده عبدالباقی
افندی موصلى نوشته در سنه ۱۲۷۰ قمری در تهران بطبع رسید برای مدینه علم که لابد
در آسمان است ببیست و دو محله شمرده و در وسط محله ببیست و دوم ۱۶۰ کوچه با صلاحت
او بندذکر کرده با نام و نشان و صاحب هر یک داش آن بندها را با اسمی عجیب که شبیه بکلمات
مهمل و هذیان و مرکبات جعلی از حروف تهیی است باد کرده است ...)

ابوالقاسم ابراهیمی در کتاب عقیدتی خود به تقی زاده چنین پاسخ میدهد :

(... این حقایق اسباب تعجب حقیر شد که چطور آن حقایق را خرافه پنداشته اند
ومثال آورده اند به بعضی از اسماء ملائکه مثل هکتائیل و هکخائیل و حصد غائیل و چند اسم
دیگر از این قبیل که آن بزرگوار از استاید فن روایت فرموده باشند یا خود استخراج فرموده
باشند و برای اهل علمش ذکر فرموده اند و مورخ محترم فرض کرده اند همه علم همین علوم
مادی است و دیگر علمی نیست ولی این طور نیست این مطالب هم علمی است و علم استخراج
اسماء ملائکه که جمیع امور این عالم بر دست آنها جاری می‌شود که یک طریقش هم از راه
علم جفر است و گاهی این علم بنام علم سیمیا خوانده می‌شود ...)

و اضافه می‌کند (و همچنین از لفظ مدینه علم تعجب کرده اند و استهزا نموده اند
و نوشته اند (لابد در آسمان است) و معلوم است که العیاذ بالله مقصودشان استهزا به
فرمایشات جدبزرگوارشان است نه تنها شیخ و سید (منظور شیخ احمد احسانی و سید کاظم
رشتی بنیادگذاران شیخیه است) که دونفر از بندگان کوچک جدبزرگوارشان و ائمه اطهاره اند
تعجب است ایشان که اهل علم و مطالعه هستند آیا این همه اخبار که در آسمان و در غیب
این دنیا خداوند شهرها خلق فرموده و چه جمعیت ها و بهشت ها و قصرها و دروازه ها و
لشکر در آنها قرار داده ندیده اند ... این ستارگانی که در آسمانند شهرهایی هستند
مثل شهرهایی که در زمین هستند که هر شهری مربوط به عمودی از نور است که طول آن عمود
در آسمان به اندازه مسیر دویست و پنجاه سال است آیا اسامی شهرهای جابلقا و جابلسا
که در هورقلیا هستند و انبیاء و حکماء قدیم خبر از وجود آنها داده اند و آل محمد
علیهم السلام در اخبار خودشان تأیید فرموده اند نشنیده اند پس اشکالی ندارد که شهر
در آسمان هم باشد و شهر هر جا باشد خانه ها دارد پس محله ها دارد و محله ها راه های بهم

دارد که کوچه‌ها خواهد بود و البته هر محله سرپرست و گذخدا دارد و شهر حاکم دارد و شهرها پادشاه دارند و پادشاه عساکر خدم دارد و ملک خدا در همه جا بر نظم و نسق واحد است . . . (۲)

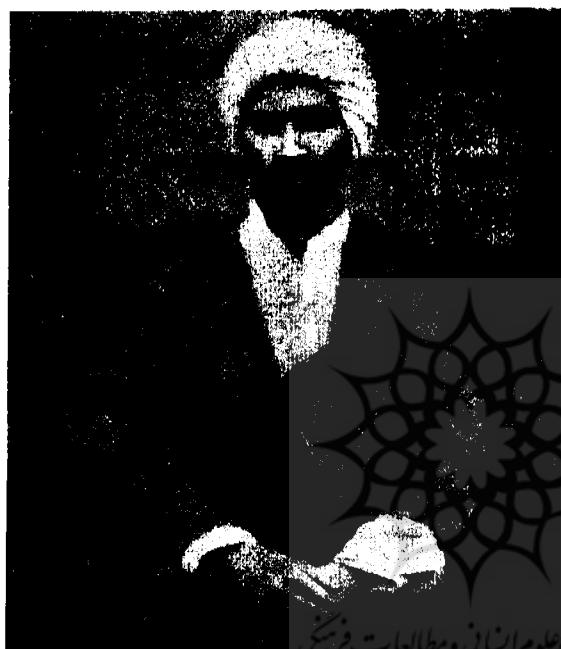
حال که سخن ما بدینجا رسید بدنبیست آنچه را که باصطلاح دانش‌اینان درباره‌شناخت شهر جا بلسانی گوید که شیخ ابوالقاسم ابراهیمی نیاز آن جانبداری کرده است بدانید .

(در مشرق شهری است جا بلسا نام مردم آن هزار ذرع اندام دارند نام شیطان و آدم و حوا را هیچ نشنیده‌اند و این شهر هزار در دارد هر درش دوهزار میل طول و هزار میل عرض دارد و همه از طلاست سکنه‌اش بهزار لغت تکلم می‌نمایند^۱) شهری با این نشانیها و آدمیان هزار ذرعی یعنی چندین برابر ارتفاع سنتون یادبود شهیاد باید از بزرگترین شهرهای دنیا باشد ولی معلوم نیست در کجا دنیاست که با اینهمه پژوهشها و کشفیات گروههای علمی در مدت این چند هزار سال پنهان مانده است در دنیابی که انسان به کرات دیگر دست می‌یابد ما می‌خواستیم شیخیه با مدد (علم جفر) بما نشان دهند این (شهرزیرین بزرگ با آن آدمیان مرتفع) در کجاست .

مکتب تامیه ، مکتب ناجیه

پروفسور هنری کوربین Henry Corbijn استاد دانشگاه سربین در کتابی که بعنوان (مکتب شیخی Ecole Shaykhie) می‌نویسد شیخی گری را می‌ستاند این مکتب را برای تسبیح مکتب تامه (اینگریسم Inegrisme) می‌خواند^۲ ولی با بحث و انتقادی که بین شیخ ابوالقاسم ابراهیمی و محمد باقر فلسفی واعظ معروف (نماینده مرجع تقليید شیخ) در سال ۱۳۲۸ صورت می‌گیرد بنیاد این مکتب دگرگون ، شیخی گری پیرو تسبیح می‌شود در جواب ۲۵ پرسش فلسفی که همه در کتاب (فلسفیه) گرد آمده است شیخ ابوالقاسم با موقع شناسی ، اندیشه باز و بینش دور و گسترده خود را تسلیم منطق می‌کند با توجه به بنیادهای شیخی گری در مسائل امامت ، ولایت ، معاد ، هورقلیا ، مرجعیت امام غایب . . . شیخ مثل یک دیپلمات وزیریه در برابر خبرنگار کار کشته پاسخ می‌گوید و کن رابع را که (اصل الاصول شیخیه) است (تولی و تبری) و عقد قلب . . . میداند و می‌گوید (اینکه مراد ما از کن رابع شخص معینی است تهمتی است که بما بسته‌اند و شایعه‌ای است که برای تشویش اذهان والقاء اختلاف و دشمن نمودن حکام و علماء با مانموده‌اند . . . نظر مذهبی حقیرهای نظر مذهبی شماست . . .) و در حقیقت می‌پذیرد . چیزی بالاتر از اصول تسبیح و مکتب آن وجود ندارد . فلسفی پس از پایان پرسشها چنین نتیجه‌گیری می‌کند (یک تقاضا- جناب

آقای ابوالقاسم ابراهیمی چنانچه جوابهای شما در مقابل ۲۵ سؤالی که شده کاملاً " مطابق با عقاید حقه اثنی عشری باشد و مورد تصدیق حضرت آیت‌الله بروجردی واقع شود تقاضا دارم موافقت نمائید که دیگر شما و دوستان شما بكلمه شیخیه‌خوانده نشوند و این سخن که موهمند جدائی و بوی خلاف و اختلاف میدهد از میان فرقه ناحیه اثنی عشری برداشته شود ^(۵))

سرکار آقا (شیخ ششم)

پرسنل جامع علوم انسانی ۵۰

قراردادی‌کرده باشد من خان باباخان و علی‌میرزا خان پسر هزب‌السلطان را معین کردم برای حکومت که کلویه تا رامهرمز رفتند با اینکه سردار اشجع آنجا بود امیر مجاهد با شاره سردار اشجع نگذارده بود آنها بروند که کلویه آنوقت من دانستم که سردار اشجع در نهانی بامندشمن است و آشکارا اظهار دوستی می‌کند خان باباخان و علی‌میرزا خان هم برگشتنند سردار اسعد باطننا "بامن‌همراه بود ولی مرتضی قلی خان ظاهرا" اظهار همراهی میکرد مرتضی قلی خان بی‌کفايت بود ولی چون بکنفر بود و برادری نداشت ما او را دوست میداشتیم و چون دارائی پدر تمام باور رسیده بود بسیاری از مردم بختیاری بطعم ثروت او دور او جمع می‌شدند واو را رستم عصر و شهراب وقت‌می‌گفتند او هم باور کرده بود من برای خاطر مرتضی قلی خان چشم از اولاد مرحوم اسفندیار خان بوشیده بودم حقایق بودکه او هم از اولاد اسفندیار خان دلجوئی کند و نگذارد پیش‌امیر مجاهد بروند . (ادامه دارد)